



Independència, euro i Unió Europea

■ ARTICLE SIGNAT PER: Àl·cia Adserà, Oriol Amat, Enriquet Aragonés, Germà Bel, Núria Bosch, Ramon Caminal, Xavier Cuadras, Marta Espasa, Francesc Granell, Modest Guinjoan, Elisenda Paluzie, Alfredo Pastor, Clara Ponsatí, Miquel Puig, Jacint Ros

En les darreres setmanes s'ha obert un debat al voltant de les conseqüències econòmiques que tindria una hipotètica independència de Catalunya. Un dels aspectes que més atenció estan despertant és si implicaria necessàriament que Catalunya "sortís de l'euro i de la Unió Europea" (per expressar-ho en els termes en què es fa habitualment), i sobre l'impacte que això tindria sobre l'economia catalana. En aquest sentit, s'ha argumentat que aquestes sortides implicarien també necessàriament que el comerç entre Catalunya i la Unió Europea passaria a estar sotmès a un règim d'aranzels i altres restriccions que comportaria un perjudici molt greu per a l'economia catalana.

Alguns dels autors d'aquest article ens hem manifestat públicament a favor de l'opció independentista, d'altres ho hem fet en contra i d'altres no ens hi hem manifestat. Tanmateix, tots considerem que la ciutadania ha de tenir accés a explicacions clares sobre aquestes qüestions i que, en part, podem donar-les.

En el nostre paper d'economistes, no considerem adient manifestar-nos sobre si la independència comportaria o no automàticament que Catalunya sortís de la Unió Europea, que és una qüestió de l'àmbit jurídic i polític. Sí que podem, en canvi, analitzar el que es considera el pitjor escenari: que la Catalunya independent naixés fora de la Unió Europea i que, per reincorporar-s'hi, hagués d'esperar un període que podria ser curt, llarg o molt llarg. Situats en aquesta situació hipotètica, considerem que des de l'anàlisi econòmica es pot donar una resposta racional i clara a la resta d'inquietuds, que sintetitzem en dues qüestions:

Si la independència de Catalunya comportés la sortida de la Unió Europea, Catalunya també hauria d'abandonar l'euro?

La resposta és inequívocament negativa: una Catalunya independent i fora de la Unió Europea no hauria d'abandonar l'euro.

Els països independents poden decidir emetre una moneda pròpia, i és així com ho fan en la gran majoria dels casos. Tanmateix, es tracta d'una facultat, no d'una necessitat: els països independents també poden decidir, de manera estrictament unilateral, que la seva moneda oficial sigui una moneda emesa per un altre país, cosa que els països molt petits fan habitualment i els que no ho són, en circumstàncies molt excepcionals.

Tanmateix, aquest fet no tindria conseqüències per a l'economia catalana, i això per tres motius: perquè estatutàriament l'actuació del Banc Central Europeu és independent dels interessos particulars dels països membres, perquè actualment Catalunya tampoc no hi està representada (almenys directament) i perquè la incidència real d'Espanya en aquells òrgans de decisió és poc rellevant, com ho seria la de Catalunya un cop també passés a

Ens manifestem a favor d'un diàleg serè, lluny de catastrofismes i improvisacions i en pro d'un acord

nya naixeria amb la voluntat d'evolucionar a membre de la Unió Europea; per tant, no tindria cap sentit que Catalunya imposés restriccions a les importacions comunitàries.

Pel que fa a la Unió Europea, la imposició d'aranzels o altres barreres comercials a les exportacions catalanes xocaria amb els interessos de totes les empreses multinacionals –espanyoles o no– radicades a Catalunya. Es tracta d'uns interessos fenomenals: parlem d'una part significativa de les vendes d'empreses com Volkswagen, Renault-Nissan, BASF, Solvay, Repsol i milers d'empreses més. L'obstaculització de les exportacions catalanes a la Unió Europea les perjudicaria d'una manera gravíssima sense beneficiar significativament ningú, com també perjudicaria greument bancs com el Santander o el BBVA que s'establissin restriccions a la lliure circulació de capitals. Per tant, l'únic escenari raonable en la hipòtesi d'una Catalunya no integrada en la Unió Europea és el manteniment de l'estatus quo: la lliure circulació de béns, persones i capitals entre aquests dos espais. Una cosa no és incompatible amb l'altra, i hi ha antecedents que així ho demostren.

En conseqüència, considerem que no tenen fonament les previsions que de vegades s'han fet en el sentit que la sortida de la Unió Europea comportaria un impacte negatiu sobre l'economia catalana perquè el comerç amb la Unió es veuria obstaculitzat legalment. En aquest sentit, considerem significatives les manifestacions que a l'entorn d'aquesta qüestió van fer l'octubre passat els representants de BASF i Dow Chemical a la presentació dels seus projectes inversors a Tarragona: que la independència de Catalunya no els posaria en qüestió.

Ara bé, aquells mateixos representants afegien que el que sí que perjudica les inversions és la incertesa política. Qualsevol sortida del procés actual exigirà un acord que clarifiqui com es comparteix el deute i com queden les relacions de tot ordre, també comercials, entre Catalunya i la resta d'Espanya, afectades sens dubte pel procés i per la solució en un grau que dependrà de com es gestionin l'un i l'altra.

En aquest sentit, nosaltres ens manifestem a favor d'un diàleg serè, un diàleg que eviti improvisacions i catastrofismes i que condueixi a un acord tan aviat com sigui possible.●



Encaixada. Artur Mas, president de la Generalitat, i Herman van Rompuy, president de la Unió Europea; tots dos són interlocutors decisius respecte a les futures relacions entre Catalunya i Brussel·les

Catalunya té una dimensió econòmica superior a la de molts països europeus que tenen moneda pròpia (Dinamarca, per exemple): tanmateix, sembla raonable esperar que una Catalunya que ja utilitza l'euro, i que naixeria amb la voluntat d'incorporar-se a la Unió Europea, decidís no abandonar-lo.

Ara bé, el que sí que és cert és que una Catalunya que hagués decidit declarar l'euro com a moneda oficial però que no fos membre de la Unió Europea no podria proposar candidats per formar part dels òrgans de decisió del Banc Central Europeu, com sí que ho fan els països integrants del denominat Eurogrup, entre els quals Espanya.

Una Catalunya independent i fora de la UE no hauria d'abandonar l'euro: el país decideix la moneda

La sortida de la UE no significa nous aranzels, perquè això xocaria amb els interessos de les multinacionals

formar part de la Unió Europea.

Si Catalunya no formés part de la Unió Europea, les seves exportacions serien obstaculitzades per barreres comercials?

Un altre cop, la resposta és inequívocament negativa.

És cert que si Catalunya no formés part de la Unió Europea podria imposar aranzels i altres restriccions a la importació de productes comunitaris i la Unió Europea podria imposar aranzels i altres restriccions a les exportacions catalanes. Ara bé, i com en el cas anterior, es tracta d'una opció, no d'una necessitat i, també com en el cas anterior, es tracta d'un escenari irreal.

Partim de la base que Catalu-